

Muzeum Armii Krajowej: „Enklawy wolności. Rzeczpospolite partyzanckie”

KULTURA

13 grudnia 2024

fot. archiwum Muzeum Armii Krajowej

13 grudnia 2024 - 31 marca 2025

Muzeum Armii Krajowej im. gen. Emila Fieldorfa „Nila”, ul. Wita Stwosza 12, 31-511 Kraków

Muzeum Armii Krajowej im. gen. Emila Fieldorfa „Nila” (instytucja kultury województwa małopolskiego) zaprasza na nową wystawę czasową zatytułowaną „Enklawy wolności. Rzeczpospolite partyzanckie”. Ekspozycja dostępna będzie dla odwiedzających do 31 marca 2025 roku.

Wystawa „**Rzeczpospolite partyzanckie. Enklawy wolności**” opowiada o obszarach wyzwolonych przez partyzantów spod okupacji niemieckiej w okresie 1944–1945. Przedstawia **tzw. republiki partyzanckie**, czyli obszary wyzwolone samodzielnie przez Armię Krajową i inne formacje zbrojnego podziemia latem 1944 roku. Pokazuje **okoliczności ich powstania, historię walk o ich utrzymanie oraz sylwetki związanych z nimi ludzi.**

Do powstania tych tzw. rzeczpospolitych lub republik partyzanckich doszło w kilkunastu miejscach, głównie w Świętokrzyskiem, w Małopolsce, na Podkarpaciu, ale także na Nowogródczyźnie. Ich tworzenie odbywało się **w ramach Akcji „Burza”**. Oddziały partyzanckie z różnych ugrupowań, usuwając

niemieckie wojsko i administrację, przejmowały władzę, tworząc obszary wolnej Polski. **W ramach ekspozycji** zaprezentowane zostały m.in. **republika pińczowska, raciechowska, iwonicka, ochotnicka, wszachowska, kampinowska i stolpecko-nalibocka**. Autorzy uwzględnili także oswobodzone podczas Powstania Warszawskiego dzielnice Warszawy. Pokazana zostanie również pierwsza republika partyzancka, czyli **obszar działania Oddziału Wydzielonego Wojska Polskiego mjr. Henryka Dobrzańskiego „Hubala”** w okresie 1939–1940. Stała się ona swego rodzaju przykładem dla podobnych działań podjętych w późniejszym okresie wojny.

Wystawa porusza także inne tematy, m.in. **rzeź wołyńską i polskie samoobrony na Wołyniu**, szlak bojowy 27. Wołyńskiej Dywizji Piechoty AK, udział AK w wyzwoleniu kresowych miast: Wilna i Lwowa oraz próby udzielenia pomocy powstańczej Warszawie przez terenowe struktury Armii Krajowej.

Prezentowane na wystawie eksponaty pochodzą ze zbiorów m.in. Muzeum Armii Krajowej, Centralnej Biblioteki Wojskowej, Instytutu Pamięci Narodowej, Archiwum Akt Nowych w Warszawie, Muzeum Narodowego w Kielcach, Muzeum Regionalnego w Pińczowie i Fundacji Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego w Krakowie.

Kuratorami wystawy są dr Piotr Wierzbicki i Anna Radecka z Muzeum AK. Ekspozycja powstała we współpracy z Centralną Biblioteką Wojskową im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Warszawie. **Będzie ją można oglądać do 31 marca 2025 roku.**

Galeria zdjęć

<https://www.malopolska.pl/aktualnosci/kultura/muzeum-armii-krajowej-enklawy-wolnosci-rzeczpospolite-partyzanckie>